

عنوان و نام پدیدآور	بررسی زندگی و افکار ابوسعید خراسانی عارف قرن چهارم هجری / اعظم نامداری
مشخصات نشر	ندای تاریخ
مشخصات ظاهری	۷۱ ص. ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۸۸-۱-۶
وضعیت فهرست نویسی	فیا
رده بندی کنگره	۴۲۸/۴:BP
رده بندی دیوبی	۲۹۷/۸۹۲۴
شماره شناسی	۴۶۱۹۳۸۳



بررسی زندگی و افکار ابوسعید خراسانی عارف قرن چهارم هجری

پدیدآورنده: اعظم نامداری

ویراستار: شقایق فتحعلی زاده

حروفچینی، صفحه آرایی و نظارت: موسسه و انتشارات ندای تاریخ

چاپ و صحافی: بوستان کتاب

طراح جلد: زهرا میر عبدالحق

چاپ اول: ۱۳۹۶

تیراژ: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۸۸-۱-۶

قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان

فهرست

۱	مقدمه
۳	نسل اول: زمانه و زندگی ابوسعید خراسانی
۳	اوضاع سیاسی اجتماعی ایران در قرن چهارم هجری
۱۴	اوضاع فرهنگی علمی ایران در قرن چهارم
۲۵	مراکز تعلیم
۳۲	اوضاع مذهبی
۳۴	حنفیان
۳۴	کرامیان
۳۹	شافعیه
۴۳	حنابله
۴۷	شیعه
۴۹	وضعیت ادبی
۵۴	وضعیت تصوف
۵۶	شماری از صوفیان خراسانی در این دوره

زندگی، خانواده، دوران کودکی و تحصیلات ابوسعید ۳/

- ۶۱ سلسله ها و فرقه های مشهور صوفیه تا اواخر قرن چهارم
۶۱ محاسبیه
۶۲ قصاریه (ملامتیه)
۶۴ واندریه
۶۵ طائوریه
۶۶ جنیدیه
۶۶ نوریه
۶۷ سهلیه
۶۸ حکیمیه
۶۹ خرازیه
۷۰ خفیفیه
۷۱ سیاریه
۷۲ فرقه های مردود صوفیه

فصل دوم: زندگی، خانواده، دوران کودکی و تحصیلات ابوسعید ۷۳

- ۷۶ ورود به تصوف و سفرهای او
۸۲ اساتید ابوسعید
۸۵ شاگردان ابوسعید

- ۸۶ حکایاتی از ابوسعید
- ۹۰ احوال و اوصاف خرگوشی
- ۹۳ خدمات ابوسعید
- ۹۵ وفات
- ۹۷ آثار ابوسعید
- ۹۷ آثار محتوم
- ۹۹ فصل سوم: بررسی آثار افکار ابوسعید خرگوشی
- ۹۹ کتاب شرف النبی
- ۱۲۳ اسامی روایتی که ابوسعید در شرف النبی روایت آن را نقل کرده است
- ۱۳۱ تهذیب الاسرار
- ۱۶۱ البشاره و النذاره فی تعبیر الرؤیا و المراقبه (التعبیر)
- ۱۷۲ اللوامع
- ۱۸۸ الاشاره و العبارة

زندگی، خانواده، دوران کودکی و تحصیلات ابوسعید ۵/

۱۹۰

وجوه چهارده گانه حکمت

۱۹۷

فصل سوم: تأثیر آثار خرگوشی بر دیگران

۱۹۷

اهمیت تهذیب الاسرار

۱۹۹

تأثیر تهذیب بر رساله ملامتیه سلمی

۲۰۰

مقایسه تهذیب بر رساله ملامتیه سلمی

۲۰۱

تمایز مکتب خراسان و بغداد

۲۰۶

تأثیر تهذیب بر درجات المعاملات سلمی

۲۱۲

تأثیر تهذیب بر رساله قشیریه

۲۱۸

کشف المحجوب هجویری

۲۲۶

تأثیر تهذیب بر احیاء علوم الدین غزالی

۲۸۳

تأثیر تهذیب بر کتاب روتق المجالس

۲۸۵

تأثیر تهذیب بر کتاب عبارات الصوفیه و معانی ها

۲۸۶

تأثیر تهذیب بر کتاب تفسیر الاحلام

۶/ بررسی ، زندگی و افکار ابوسعید خرقشی

نتیجه گیری

۲۹۴

منابع و مآخذ

۲۹۸

www.ketab.ir

مقدمه

نگرش در زندگی ابوسعید خرگوشی که از عارفان قرن ۴ هجری می باشد، کاری طاقت فرسا است؛ زیرا علی رغم اهمیت عرفان و شخصیت وی، تا کنون پژوهش مستقلی در این موضوع انجام نگرفته است. او از عارفان ایرانی به شمار می رود، که در تاریخ تصوف کمتر شناخته شده است. تصوف اومیتی بر زهد و فقر و از سنخ تصوف متشرعانه اهل صحو می باشد. بررسی زندگی و اندیشه های عرفانی او راهی است برای درک بهتر جریان تصوف در قرن چهارم و پنجم پس از تأثیر او در صوفیان پس از وی. کتاب هایی که خرگوشی تألیف نموده تا حدی بیانگر اوضاع زندگی این عارف زاهد و واعظ می باشد، تهذیب الزرار و شرف النبی از مهم ترین تالیفات او به شمار می رود. کتاب تهذیب الزرار حاوی موضوعاتی است که تا قبل از قرن چهارم در هیچ یک از آثار عارفان ذکر نشده است. کتاب شرف النبی نیز یکی از بهترین منابع برای آشنایی با زندگی و سیره پیامبر گرامی اسلام و معارف شیعی از قول یکی از عالمان بزرگ ادیان است.

افزون بر اینها این عارف، در زمان خویش از خدمت به مردم غافل نبود. از جمله کمک به آسیب دیدگان در زلزله نیشابور، ساخت بیمارستان خانقاه و وقف کتابخانه که خود و دوستانش در این مراکز به خدمت مشغول بودند. این کتاب که در حقیقت برگرفته از پایان نامه نگارنده می باشد بر اساس ۳ سوال تدوین گشته است؛ که این سئوالات فصول اصلی کتاب را تشکیل

می دهند

۲/ بررسی ، زندگی و افکار ابوسعید خراسانی

ویژگی های شخصیتی و تحصیلی ابوسعید چیست؟

عرفان او از کدام مکتب تأثیر پذیرفته است؟

تأثیر ابوسعید در تاریخ تصوف تا چه حد است؟

جمع آوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای بوده است و تلاش شده تا جای ممکن اطلاعات از منابع دست اول و یا نزدیک به زمان عارف جمع آوری شود.

امید آنکه این پژوهش راند بخشی از زندگی این عارف کمتر شناخته را بازگو کند و پلی برای شناخت افکار و اندیشه‌های عرفانی قرن چهارم هجری باشد.

اعظم نامداری

زمستان ۱۳۹۵